

Asia: VN/23778/2022

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen materiaaliselosteesta

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu materiaaliselosteen laadinnan menetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

-

b. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta sen avulla saadaan käsitys rakennusten materiaalivirroista Suomessa?

-

c. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

-

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

-

e. Muita yleisiä kommentteja:

Asetusluonnos liittyy esitykseen uudeksi rakentamislainsiksi (HE 139/2022 vp), jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024. Ehdotetulla asetuksella rakennuksen materiaaliselosteesta säädettäisiin uuden rakentamislain 39.2 §:n mukaisen uuden tai rakentamislupaa edellyttävän laajamittaisesti korjattavan rakennuksen materiaaliselosteen laatimisesta ja sisällöstä sekä selosteen säilyttämisestä.

Puolustusministeriö kannattaa yleisesti kiertotalouden edistämistä ja luonnonvarojen järkevää käyttöä. Tämä tukee myös hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitteita. Puolustusministeriön hallinnonalan kannalta oleellista on kuitenkin huomioida myös Puolustusvoimien kiinteistökannan erityisluonne sekä turvallisuus- ja valmiudelliset näkökohdat. Puolustusministeriö toteaa, että huomionarvoista on lisäksi se, että valtion virastot, ml. Puolustusvoimat, eivät omista käyttämiään rakennuksia, vaan toimivat niissä vuokralaisina. Valtion keskitetystä kiinteistöhallinnosta johtuen yksittäisillä valtion hallinnonaloilla ei siten ole tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa asetuksen

tavoitteiden toteutumisen kannalta oleellisiin valintoihin. Puolustushallinnon käytössä olevat rakennukset omistaa Puolustuskiinteistöt.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen materiaaliseloste

-

2 § Materiaaliselosteen laadinta ja päivittäminen

Perustelumuistion mukaan rakennusten materiaalien ja tuotteiden luettelointi on käytännössä edellytys ilmastaselvityksen laatimiselle. Koska puolustushallinnon rakennuskanta poikkeaa ominaisuuksiltaan muusta rakentamisesta, ylipäättään luotettavan ja vertailukelpoisen ilmastaselvityksen laatiminen edellyttäisi hallinnonalan kiinteistökantaa koskevien määrittelyiden sisällyttämistä kansalliseen päästötietokantaan sekä elinkaariominaisuuksien laskenta- ja vertailuperusteisiin. Materiaaliselosteen tietoja käytettäisiin myös rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen laatimisessa sekä arvioitaessa rakennuksen sisältämien tuotteiden uudelleenkäyttöä sekä materiaalien hyödyntämistä korjaamisen tai purkamisen yhteydessä.

YM on samanaikaisesti esittämässä erillistä asetusta myös ilmastaselvityksestä. Rakennuksen ilmastaselvityksen laatimisesta säädettäisiin ehdotetun rakentamislain 38 §:ssä ja materiaaliselosteen laatimisesta lain 39 §:ssä. Saman lakiehdotuksen 37 §:ssä säädetään myös erikseen em. laatimisvelvoitteista poikkeamisesta, jonka piiriin rakentaminen puolustustarkoitukseen ei kuitenkaan sisälly.

Materiaaliseloste olisi rakentamisluvan edellytys. Ehdotetun rakentamislain 1 §:n 3 momentin soveltamisalasäännöksen perusteella rakentaminen puolustustarkoitusta varten olisi kuitenkin salassapitosyistä sallittua ilman rakentamiseen liittyvää, laissa säädettyä lupaa. Tämä koskisi myös viranomaisvalvontaa ja julkisten rekisterien pitämistä. Rakentamislain soveltamisalaa koskevan 1 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että "...Puolustusvoimien kohteita koskevia tietoja ei luovutettaisi julkisiin tietojärjestelmiin. Sama koskisi myös kunnissa sekä muilla viranomaisilla ja toimijoilla olevia Puolustusvoimien salassa pidettäviksi määrittämiä Puolustusvoimien kohteiden tietoja". Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tulisi kuitenkin huolehtia muiden lakisääteisten vaatimusten täyttymisestä. Tällaisia olisivat mm. ympäristönsuojeluun liittyvät vaatimukset ja velvoitteet.

Puolustusministeriö tuo esille, että ilmastaselvityksen sekä materiaaliselosteen laatiminen saatettaisiin tulkita edellä mainituiksi velvoitteiksi, jotka tulisi täyttää, vaikka varsinaista rakentamislupaa ei haettaisi. Tämän vuoksi asetukseen olisi selvyiden vuoksi perusteltua erikseen kirjata puolustuspoikkeus.

3 § Rakennusosat

-

4 § Rakennusosien sisältämät materiaalit

-

5 § Materiaalien alkuperä

-

6 § Materiaaliselosteen tietojen ilmoittaminen

Asetuksella edellytettäisiin toimittamaan rakennuksesta tietoja, joiden perusteella voidaan tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä rakennuksen käytöstä ja ominaisuuksista. Tällaisia ovat esim. rakennuksen rakennustunnus, käyttötarkoituusluokka, laajuustiedot, rakennusosien luettelo ja materiaalit ja tekninen käyttöikä. Erytysuojattavissa kohteissa jopa materiaaliselosteen laatijan nimi saattaa olla suojattavaa tietoa.

Materiaaliselosteen raportointia ja mahdollista laskentatiedon keräämistä suunniteltaessa on riittäväällä tavalla huomioitava tietojen salassapito. Tietoturvasyistä puolustushallinnon kohteisiin liittyvää kiinteistötietoa ja paikkatietoaineistoa ei voida taltioda julkisiin rekistereihin. Kohdetiedot tulee säilyttää hallinnonalan omissa suojatuissa tietojärjestelmissä. Sama vaatimus tulee kohdentaa muuhunkin valtion toiminnan kannalta kriittiseen rakennuskantaan.

Puolustusministeriö ehdottaa, että asetukseen kirjataan puolustuspoikkeus, jotta vaatimusmäärittelyt voidaan asettaa ja tietoturvasuutta hallita hallinnonalan sisäisillä prosesseilla.

Nordström Hanna
Puolustusministeriö

Gau Anna
Puolustusministeriö